

Hukuk Bülteni

Şirketler Hukuku | Türkiye | Ekim 2018

DÖVİZLE İŞLEM YASAĞI

(Bu makale 29 Ekim 2018 tarihinde Av. Dr. Umut Kolcuoğlu'nun Dünya Gazetesi'ndeki Hukuk Notları başlıklı köşesinde yayımlanmıştır.)

Son aylarda Türk Lirası'nda süregelen değer kaybını telafi etme ve dövize bağımlılığı azaltma amacıyla Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında yapacakları dövizli işlemlere yasaklar getiren "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararı" Eylül ayında yayımlanmıştı. Bilindiği üzere karar, menkul ve gayrimenkul alımı ve satımı, kiralama, iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde yer alan ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmasını yasaklamış, yürürlük tarihinden önce akdedilen sözleşmelerin döviz cinsinden belirlenmiş bedellerinin 30 gün içerisinde Türk Lirası'na çevrilmesi zorunluluğu getirmişti.

Dövize bağımlılığı azaltması beklenen karar, döviz yasağını geniş tutup herhangi bir istisna getirmediği gibi, sözleşmelerde döviz cinsinden kararlaştırılan bedellerin (tarafarca bir mutabakat sağlanamaması halinde) Türk Lirası'na nasıl çevrileceğine ilişkin bir düzenleme içermiyordu. Nihayet, 30 günlük sürenin bitiminden önce, 6 Ekim 2018 tarihinde 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ'de değişiklik yapıldı ve yasağın istisnaları ile Türk Lirası'na dönüşte dikkate alınacak hesaplama yöntemi belirlendi. Tebliği takiben, Hazine ve Maliye Bakanlığı, özellikle hesaplamalar ile ilgili tereddütlerin giderilmesi adına, tebliğ hakkında sıkça sorulan sorulara ilişkin cevaplarını, 12 Ekim'de internet sitesinde yayınladı.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

Anlaşma Sağlanamazsa Bedel Türk Lirasına Nasıl Dönüştürülecek?

Tebliğe göre, taraflarca mutabakat sağlanamaması halinde, sözleşmede yer alan döviz cinsinden veya dövize endeksli bedellerin 2 Ocak 2018 tarihinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ilan edilen gösterge niteliğindeki efektif satış kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmesi gerekiyor. Yeni sözleşme bedeli ise, bu usule uygun olarak Türk Lirası'na dönüştürülen tutarın, 2 Ocak tarihinden dönüştürme tarihine kadar Türkiye İstatistik Kurumunun belirlediği aylık tüketici fiyat endeksi oranı esas alınarak artırılması suretiyle belirleniyor. Hesaplamanın aylık bazda yapılması ve bileşik hesaplama yönteminin uygulanması, ancak artık günlerin dikkate alınmaması gerekiyor.

Hangi Sözleşmeler İstisna Kapsamında?

Tebliğ uyarınca, Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri menkul satış ve kiralama sözleşmelerinde ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün. Taahhüt satış ve kira sözleşmeleri yasak kapsamında olmakla birlikte, 13 Eylül 2018 tarihinden önce akdedilmiş taahhüt kira sözleşmelerinde döviz cinsinden belirlenen bedellerin Türk Lirası'na dönüştürülmesi zorunlu değil.

Türkiye'de yerleşik kişiler arasında akdedilecek, iş sözleşmeleri ile danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmeleri ve eser sözleşmelerinde ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması yasak kapsamında olmakla birlikte, tebliğ bu kurala birçok istisna getiriyor. Türkiye Cumhuriyeti ile vatandaşlık bağı bulunmayan, Türkiye'de yerleşik kişilerin taraf olduğu iş sözleşmeleri, yurtdışında ifa edilecek iş sözleşmeleri, ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri ve Türkiye'de yerleşik kişilerin, bilişim teknolojileri kapsamında kendi aralarında akdedecekleri donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmeleri, tebliğde sayılan istisnalar arasında yer alıyor.

Yabancı Sermayeli Şirketler Yasak Kapsamında Mı?

Tebliğ ayrıca, yabancı sermayeli şirketler bakımından önemli bir istisna getiriyor. Tebliğe göre, dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak %50 ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketlerin akdettikleri iş ve hizmet sözleşmelerinde ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün. Ancak, Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışındaki; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, %50 ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile doğrudan ya da dolaylı olarak sahipliklerinde bulunan şirketler karar kapsamında Türkiye'de yerleşik sayıldığından, bunlar, "yabancı sermaye istisnası"ndan faydalanamayacaklar.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOĐAKLI

Bu yazımızda karar ve tebliĐ ile getirilen dűzenlemeyi ana hatlarıyla ۆzetlemeye çalıřtık. Bu dűzenlemenin olası getiri ve gۆtűrűlerini, tartıřmalı olabilecek noktaları sonraki yazılarımızda deĐerlendireceĐiz.

İLETİŐİM

Av. Dr. Umut Kolcuoğlu

ukolcuoĐlu@kolcuoğlu.av.tr